

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У КОНТЕКСТІ ВИМОГ СЬОГОДЕННЯ

*Маурер В. М., кандидат сільськогосподарських наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України
v_maurer@nubip.edu.ua*

Актуальність розгляду питань винесених у заголовок тези зумовлена набуттям 23 червня 2022 р. Україною статусу країни-кандидата до складу Європейського Союзу (ЄС). Згідно нього вона зобов'язана привести у відповідність своє законодавство, у т.ч. і освітянське, до чинних норм ЄС, починаючи від переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців і до їх атестації та присвоєння відповідних освітянських кваліфікацій.

Гармонізація освітянського вітчизняного законодавства була розпочата напередодні навчального 2024 р. після затвердження нового «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» [1], наближеного до «Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED», що чинна у країнах ЄС [2]. При цьому у новому «Переліку галузей..» з 28 галузей знань залишилось 11, що наближає його до переліку освітянських галузей чинного у країнах ЄС, в якому їх десять.

Вкрай важливим завданням гармонізації є оновлення вітчизняних стандартів вищої освіти відповідно до «Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти», затверджених МОН у 2016 р. та доповнених у 2024 р. обов'язковою загальною компетентністю випускника: «...ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись неприпустимості корупції і недоброчесності». Зазначене не можна забезпечити, якщо у навчальному процесі задіяні науково-педагогічні працівники, що причетні до зазначених морально-етичних нечесот.

Згідно зазначених «Методичних рекомендацій...», обов'язковим є проведення фахової і науково-методичної експертизи проектів стандартів освіти науковцями галузевих установ, радами роботодавців, членами НАПН України та ін. Попри важливість об'єктивного розгляду документів, у непоодиноких випадках, зазначені експертизи були проведені формально, про що свідчать окремі неточності в остаточних редакціях чинних стандартів. Прикладом об'єктивної фахової оцінки навчального плану підготовки інженерів лісового

господарства та програм спеціальних фахових дисциплін (лісівництва, лісових культур, лісовпорядкування, захисту лісу тощо) може слугувати експертиза проведена у свій час Міністерством лісового господарства України на чолі з Міністром В. І. Самоплавським та керівниками його головних управлінь: лісового господарства В. С. Андрусишиним, відтворення лісів В. О. Кондратенком, охорони та захисту лісу А. П. Морозом і директором ВО «Ліспроєкт» А. Д. Заремським, яка дозволила привести зміст спеціальних дисциплін і навчального процесу у відповідність до тогочасних вимог лісогосподарського виробництва і галузевої науки.

Водночас, навіть найбільш досконала вітчизняна освітня програма гармонізована до європейських стандартів не забезпечить якісну підготовку фахівців вищої та передвищої освіти за функціонування в Україні понад 30 ВНЗ, що готують лісівників, більшість з яких немає ні належної, відповідною часу навчально-науково-виробничої бази, ні науково-педагогічного персоналу з досвідом практичної роботи в галузі, а в окремих випадках і без базової освіти. Така кількість ВНЗ, що готують лісівників, не потрібна Україні як з огляду суттєвого зменшення потреби у фахівцях внаслідок реформування галузі, так і досвіду розвинених країн ЄС, в яких їх число на порядок менше.

До сучасних проблем підготовки фахівців для галузі можна віднести і наукову та практичну рівнозначність кваліфікаційних робіт бакалавра і магістра лісового господарства, особливо з урахуванням, що автором першої є студент, а другої – дипломований фахівець, бакалавр.

Серед організаційних недоліків мала частка практичного навчання студентів в лісі, на відмінну від європейських країн, в яких фахова підготовка не обмежується літньою навчальною практикою, а здійснюється в умовах лісового середовища упродовж всього року.

Загалом не можна не відзначити визначальну роль у підготовці фахівців лісового господарства морально-етичних і професійних якостей НПП, які своєю турботою про студентів, їх освіченість здатні «запалити» майбутніх лісівників і стимулювати їх до набуття ґрунтовних спеціальних знань. Пам'ятаймо: від майбутніх фахівців залежить не тільки майбутнє лісової галузі, а й України...

Список використаних джерел

1. *Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.* (2024). Вилучено з <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-pereliku-haluzei-znan-ispetsialnostei-za-iaakum-a1021>.
2. *International Standard Classification of Education.* Вилучено з URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

Міжнародна науково-практична конференція з нагоди 185-річчя ННІ лісового і садово-паркового господарства НУБіП України

ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

КИЇВ • 5-6 червня
2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І
САДОВОПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**УЧАСНИКІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В
УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ»
(5 – 6 червня 2025 року)**

КИЇВ – 2025

Міжнародна науково-практична конференція «ЛІСІВНИЧА ОСВІТА ТА НАУКА В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ».

Рекомендовано до друку науковою радою НДІ лісівництва та декоративного садівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 19 травня 2025 р.)

Відповідальні за випуск:

директор НДІ лісівництва та декоративного садівництва,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.П. Бала

кандидат технічних наук, доцент О.Ю. Горбачова

© Національний університет біоресурсів і природокористування України,
ННІ лісового і садово-паркового господарства,
НДІ лісівництва та декоративного садівництва, 2025